

Gmina Wola
1812

DZIENNIK

Departamentowy Warszawski

Warszawa 2. Listopada 1812 Roku.

Prefekt Departamentu Warszawskiego.

Wskutku Reskryptów JW. Ministra Przychodów i Skarbu, wydaw-
szy potrzebne zalecenia do WWnych Podprefektów i onych Instruk-
cją dla WW. Woytów, i JPP. Burmistrzów względem sporządzenia Spi-
sów Osób Podatkowi Patentowemu podległych opatrzywszy, postanowił
jeszcze Dekret N. Pana pod dniem 14. mca Lutego r. b. w moc pra-
wa na Seymie roku 1811. uchwalonego zapadły, do publiczney wiado-
mości podać, którego następująca jest osnowa:

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu,

w Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 14. Mca Lutego 1812. Roku

Frederyk August

z Bożey Łaski Król Saski Xiążę Warszawski &c. &c.

W zamiarze wykonania przepisów prawa o podatku patentowym na
dniu 23. Grudnia 1811 zapadłego, za przełożeniem Ministra Naszego
Przychodów i Skarbu i po wysłuchaniu Naszhey Rady Stanu postanowi-
liśmy i stanowimy:

Tytuł Pierwszy. *O spisowywaniu osób podatkwu patentowemu ulegających.*

§. 1. Każdego roku w pierwszych dniach Miesiąca Listopada robiony będzie spis osób podatkwu patentowemu ulegających, w miastach przez Prezydentów lub Burmistrzów, po wsiach przez Woytów lub ich zastępców *respective* miasta lub gminy wiejskiey. Do pomocy przy takim spisie w miastach, użyte być mają członki Rad *respective* municypalnych lub miejskich, na wsiach zaś Członki Rad wiejskich.

§. 2. W każdym roku naypóźniéy aż do dnia 15. Grudnia spis ten podług wzoru od Ministra Przychodów i Skarbu ułożonego robiony, zupełnie ukończonym być powinien. Odmiany zaś względem roku młynionego wyrażone w nim będą.

§. 3. Takowy spis coroczny na trzy iednobrzmiające exemplarze przepisany, z miast w których Prezydent lub Burmistrz pod bezpośrednią Prefekta zostaje Dyrekcyą, zatwierdzać będzie Prefekt *respective* Departamentu, z miast zaś które pod bezpośrednią Podprefektów Powiatowych zostają Dyrekcyą, Podprefekt *respective* Powiatu zaświadczać, a Prefekt *respective* Departamentu zatwierdzać ma.

§. 4. Prezydenci i Burmistrze miast, a w gminach Wiejskich Wóyci lub ich zastępcy, są każdy z nich *respective* z osób i majątku odpowiedzialni, tak za opóźnienie, iako też za niedokładność zrobionego spisu osób podatkwu patentowemu ulegających.

§. 5. Rząd do którego miasto należy determinowany będzie z ostatniego spisu ludności.

Tytuł Drugi. *Urządzenie przesyłania do Władz Patentów i Poboru podatku patentowego,*

§. 6. Uregulowanie stopniów opłaty do możności uboższych kontrybuentów z Artykułu 4. uchwały Seymowéy wypływające Rady municypalne i miejskie w miastach 1, 2, i 3. rzędu uczynią w tym sposobie, iż do uboższych Kontrybuentów podług stopnia ich możności zastosują opłaty iakie dla niższych Rzędów miast w tejże klasie prawem są oznaczone.

§. 7. Każdy Prefekt *respective* Departamentu mieć będzie do swéy dyspozycyi przesłaną od Ministra Przychodów i Skarbu potrzebną na Departament ilość patentów, z których użycia zdawać powinien rachunek roczny.

§. 8. Prefekt *respective* Departamentu przysyłać będzie dla miast ilość patentów, stosowną do odebranego, i przez siebie zatwierdzonego spisu wraz z iednym exemplarzem onego do Prezydentów lub Burmistrzów, jeżeli ci pod bezpośrednią Prefekta zostają Dyrekcyą. Przysyłać zaś

będzie takowe patenta do Podprefektów dla tych miast, których Burmistrze pod niemi zostają, równie iak i patenta dla wsiów potrzebne, do Podprefektów przesyłane byđź mają, z załączeniem iednego exemplarza zatwierdzonego przez Prefekta spisu. Kassy Powiatowe odbierać będą od Prefekta *respective* Departamentu ieden exemplarz zatwierdzonego spisu celem usprawiedliwienia powinności wpływu kassowego.

§. 9. Podprefekt *respective* Powiatu odebrane od Prefekta patenta do miast swego Powiatu przysłać takowe będzie wraz z iednym exemplarzem zatwierdzonego przez Prefekta spisu, Burmistrzom miast, a spisy osób do podatku patentowego będących na wsiach przez Prefekta zatwierdzone, przysłać będzie Podprefekt do Woytów, lub ich zastępców *respective* gminy. Patenta zaś dla wsiów nadesłane, w Kassie swego Powiatu za kwitem Kassyerera złożyć.

§. 10. W miastach pod dozorem Prezydenta lub Burmistrza poborem podatku patentowego z miast zatrudniać się będą trzymający Kasę mieyską, po wsiach zaś Wóyci, lub ich zastępcy, zebrany od Kontrybuentów podatek patentowy oddawać będą do Kass *respective* Powiatu za kwitem Kassyerera. Za złożeniem przez Wóytę lub zastępcę do Kassy Powiatowey podatku patentowego, Wóyt lub zastępca patenta z Kassy odebrawszy takowe wydawać ma tym kontrybuentom którzy iemu podatek patentowy zapłacili.

§. 11. Kassyerowie Powiatowi z odbieraney z miast i od Woytów lub zastępców summy podatku patentowego wypłacać będą za kwitem *respective* Burmistrzów, i Woytów wizowanym przez Podprefekta część taką iaką. Uchwała Seymowa w Artykule 19 miastom podług ich rządów, miastom żadnych funduszów niemaiącym i wsiom naznacza.

§. 12. Trzymający Kasę mieyską odpowiadać będą z kaucyi swej, z osoby, i z majątku za całość pobranego podatku. Ta sama odpowiedzialność rozciąga się i do Woytów.

§. 13. Prezydenci i Burmistrze w miastach a Wóyci lub zastępcy po wsiach starać się powinni oto, aby podatek patentowy na Kontrybuentach niezalegał, a pobrany ażeby w czasie przyzwoitym oddawanym był do Kassy Powiatowey. Za opóźnienie się z poborem za przetrzymanie lub nadużycie pobranego podatku będą tak odpowiedzialnemi iak iest wskazano wyżej §. 4. i 11.

§. 14. Kasę utrzymującym w mieście i Wóytom lub ich zastępcom po wsiach służyć będą do poboru i podatku patentowego za iedyne prawidło, spisy osób temu podatkowi ulegających przez Prefekta zatwierdzone. Niepowinni wzbraniać Kontrybuentom przeyczenia tych spisów.

§. 15. Prefekci *respective* Departamentu doglądać będą przez Podprefektów Powiatowych, aby pobór podatku tego szedł z wszelką regularnością; ich obowiązkiem przeto jest pośpieszać tym końcem przesyłanie do Władz potrzebnych patentów.

§. 16. Patenta roczne na fundamencie spisu przygotowane wykupowane być powinny, przed początkiem miesiąca Marca.

Wyrażano w nich będzie do czego i komu patent służy na który rok, i za jaką opłatą jest wydany, oraz kiedy ta opłata nastąpiła. Biorący dla siebie patent podpisze się na nim w miejscu na to przeznaczonem własnoręcznie, a gdyby pisać nie umiał tedy ten, kto patent za opłatę wydaie wyrazi to na patencie.

§. 17. Opóźniający się z wykupieniem patentów gdy tém samém sprawują kunszt, handel, rzemiosło etc. bez patentu, podpadać będą karze podług przepisów §. 4. Prawa Seymowego.

§. 18. Naypóźniej aż do dnia 1. Lutego Prefekci *respective* Departamentu podawać będą corocznie Ministrowi Przychodow i Skarbu podług wzoru przez niego przepisanego dezygnacyą podatku patentowego iaki na fundamencie spisow zatwierdzonych do Kass wpłynąć będzie powinien.

TYTUŁ TRZECI. *O patentach na szczególne żądanie Kontrybuentów w ciągu roku wydanych.*

§. 19. Kto po skończonym rocznym spisie do podatku patentowego robionym, chcący prowadzić iakowy handel, rzemiosło, professyą, kunszt, lub chcący założyć iaką fabrykę żądać będzie patentu, ten powinien w celu uzyskania patentu stosowną do Taryffy opłatę złożyć za kwitem interymalnym w Kassie *respective* miasta, Wóyty lub zastępcy uwiadomi o tém *respective* Prezydenta, Burmistrza, Woyta lub Podprefekta których to *respective* Urzedników obowiązkiem wystarać się o patent, i takowy za oddaniem na powrót kwitu interymalnego wydać kontrybuentowi.

§. 20. Kto nieumieszczony w spisie zaczynać będzie chciał w ciągu roku sprawowanie handlu, professyi, rzemiosła etc. zapłaci wprzód podatek patentowy za czas iaki pozostaje do końca roku rachując zawsze od początku kwartału w którym zaczął sprawować handel, rzemiosło etc. Takimi kwartałami są:

Czerwcowy. — Wrześniowy. — Grudniowy. — Marcowy.

§. 21. Kto w ciągu roku porzuca handel, rzemiosło, professyą etc. na którą ma patent a przechodzi do innego rzemiosła handlu etc. na którego sprawowanie potrzebuje patentu za wyższą opłatę, w takim przy-

padku dostanie za złożeniem mianego patentu, i wyższości opłaty inny stosowny patent na tenże sam rok służyć mający na iaki wydany był dawny zwrócony patent.

§. 22. Tenże sam przepis ściąga się także do przypadku kiedy kto nie odmieniał swego handlu, professyi, rzemiosła etc. przenosi się w ciągu roku do miasta wyższego rzędu, lub gdy obok sprawowany przez siebie już professyi, handlu etc. będzie chciał sprawować inną jaką professyą, rzemiosło, handel etc. osobnego patentu potrzebujące.

§. 23. Kontrolle patentów wydawanych, za szczególnem kontrybucyentów żądaniem w przypadkach wyżey §. 19 20. 21. 22 wyrażonych, Minister Przychodów i Skarbu przepisawszy, władzom do wykonywania wskazuje.

TYTUŁ CZWARTY. *Urządzenie ogólne.*

§. 24. Każdy Artysta, handlujący, professyonista, rzemieślnik, fabrykant, podatкови patentowemu ulegający, winien będzie okazać w każdym czasie patent swojej zwierzchności miejscowej Administracyney, Skarbowey lub Policyney skoro od iedney o pokazanie patentu zarekwirowanym zostanie.

§. 25. Dostrzegać przewinień w podatku patentowym najbliższym obowiązkiem jest Prezydentów, i Burmistrzów miast a po wsiach Wójtów lub ich zastępców. Za niebaczość lub pobłażanie podpadać będą karom, a w miarę okoliczności, i od funkcyi oddaleni zostaną.

§. 26. Ktokolwiek dostrzeże, i doniesie kontrawencyą o podatku patentowym, ten ma prawo żądać w nagrodę dla siebie połowę kary, iaka podług przepisów prawa Seymowego §. 4. od ukaranego ściągnano zostanie.

§. 27. Ku zapewnieniu podatku i kary za przewinienie, mogą władze Administracyne wkładać sekwestr na nieruchomości własne tege, kto bez patentu sprawował kunszt, handel, rzemiosło etc. Lecz nigdy więcej nieruchomości dłużnika pod sekwestr zajmowanych być nie ma, iak tylko tyle aby ich wartość wystarczała na zapłacenie długu. Wszelako w takim przypadku nie wolno zabierać w sekwestr nieruchomości tych, które prawem cywilnem objęte są na przedmiot nie podpalający exekwowaniu.

§. 28. Zażalenia na przeciężenie w podatku patentowym rozpoznawane będą w Radach Prefekturalnych *respective* Departamentu.

§. 29. Gdyby kto zgubił swój patent, może zyskać powtórny onego ekspedycyą za złożeniem u Prezydenta lub Burmistrza miasta, a jeżeli mieszka na wsi, za złożeniem u Wójty lub zastępcy w depozyt na zabezpieczenie Skarbu od podstępu iakowego takiej summy, ile za patent zgubiony zapłacił. Po upłynieniu roku na który patent mu wydany służył, jeżeli nie okaże się iakowe nadużycie patentu podanego za zgubiony, depozyt właścicielowi oddanym będzie. Od takowej powtórney ekspedycyi patentu pobierana tylko będzie opłata za papier stemplowy.

§. 30. Ktoby dla rozmaitości swoich interessów potrzebował więcej ekspedycyi iak iedną swego patentu, może onę uzyskać za okazaniem mianego patentu, na którym zapisano być ma, „*pierwsza ekspedycya*” na dalszych zaś ekspedycyach wyrażono będzie, „*druga ekspedycya*, *trzecia ekspedycya*,” i t. d.

2a. Każdą następną expedycją patentu płacono będzie za stępel po groszy dziesięć na takich dalszych expedycjach mianego patentu, właściciel patentu, tak iak na pierwszej expedycji własnoręcznie podpisać się powinien.

§. 31. Ci którzy podług przepisów prawa, wolni są od opłaty podatku patentowego, odbierać będą patentu *gratis* z opłatą jedynie ceny stępelowej.

§. 32. Obowiązek przez prawo Seymowe §. 17. włożony na kupców do brania tyle osobnych patentów, ile utrzymuje oddzielnych handłów, uważanym będzie w następujący sposób:

a. Kupcy hurtowi chociażby w jednym sklepie, lub magazynie rozmaitego rodzaju towary sprzedawali ryczałtem czyli *en gros* tyle osobnych patentów, ile utrzymują oddzielnych handłów w Taryffie wyrażonych.

b. Kupcy lub handlujący, którzy w jednym sklepie różnego gatunku towary częściowo czyli *en detail* sprzedają, opłacać powinni patent z tego gatunku towarów który w Taryffie do najwyższej od handlu częściowego pociągnięty jest opłaty.

c. Jeżeli kupiec, lub handlujący utrzymuje sklepów lub magazynów otwartych więcej niżeli jeden, tedy tyle zapłacić powinien osobnych patentów ile ma otwartych sklepów lub magazynów.

d. Względnie opłaty podatku patentowego nie będzie za kupca, lub handlującego uważany, fabrykant, rzemieślnik lub profesjonalista który na swój zysk w sklepie lub magazynie sprzedaie jedynie własną swą robotę lub fabrykaty. Jeżeli zaś utrzymuje takich sklepów lub magazynów otwartych więcej iak jeden, tedy na drugie osobne patenta mieć powinien.

§. 33. Sukcessorowie zmarłego patentowego artysty, kupca, rzemieślnika, profesjonalisty, fabrykanta, jeżeli sprawować po nim będą jego rzemiosło etc. używać mogą patentu iaki zmarłemu był dany, aż do upłynienia czasu w patencie wyrażonego.

§. 34. Posiadanie patentu na sprawowanie kunsztu, professyi rzemiosła, handlu lub na utrzymanie fabryki iakię, nie zasłania nikogo bynajmniej od podległości urządzeniom Administracyinym, iakie są lub będą od Rządu wydane.

§. 35. Przepisy Dekretu Naszego o podatku patentowym daty 25. Marca 1809. roku w czem przeciwne są ninieyszemu, uchylonemi zostają.

Wykonanie ninieyszego Dekretu który w Dzienniku Praw ma bydź umieszczony, Naszym Ministrom Xięstw Warszawskiego wczem do którego należy zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST. przez Króla.

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu

Felix Lubieński

Stanisław Breza.

Minister Sprawiedliwości

(L. S.)

Zgodno z Oryginałem

Antoni Joneman (L. S.)

Minister Sekre: Stanu

Konsyliarz Ministeryi.

Stanisław Breza.

Podając powyższe prawo i Dekret do specjalnego ogłoszenia Władzom Administracyinym, Sądowym, Skarbowym i Policyinym, ninieyszą względem podatku Patentowego Instrukcyą przepisuję, i w wykonaniu do zachowania wskazuję.

(reszta po tym)

List Gończy

Wydział sporny Sądu pokoju Powiatu Czerskiego w Departamencie Warszawskim.

Podaie do wiadomości publiczney, iż zpod straży policyiney o Dziecioboystwo obwinione następujące zbiegły Osoby.

a. Zuzanna Krolowa która w Transporcie do Warszawy do Sądu Podędkowskiego kryminalnego obwodu Warszawskiego salwowała się ucieczką, jest wzrostu średniego, twarzy ściągłej, oczu ciemnych, nosa małego, włosów czarnych, znaki powierzchowne na ciele iey ża, due nie znaydowały się.

b. Katarzyna Gorska z pod straży Policyiney Dominium Winiar zbiegła jest wzrostu podobnie średniego, twarzy chudorlawey, bladéy, nosa miernego, oczu siwych, brwi i włosów czarniawych.

Gdy na wyszukaniu tychże zbiegłych wiele zależy, wzywa przeto wszelkie władze tak Cywilne iako i Woyskowe, ażeby do ich wysłędzenia wszelkich użyć raczyły środków, a po ujęciu pod najsćisleyszą strażą do Sądu swego dostawić rozkazały.

w Gorze dnia 21. Pazdziernika 1812 roku,

Ostromęcki Podędek.

Bartoszewski Zastę. Pisarza.

Sąd Policyi prostey Powiatu Czerskiego podaie do publiczney wiadomości, iż roku bieżącego w różnym czasie zbiegli z więzienia Miasta Góry, o popełnienie licznych kradzieży obwinieni następujący.

1. Błażey Pawłowski rodem z Xięstwa Warszawskiego lat około 30. mający, wzrostu więcéy iak średniego, twarzy gładkiey ku brodzie szcupley, nosa miernego, oczów burych, włosów i brwi blad, i takoz zarastający, na lewym policzku blisko nosa ma kresę iakby od odcięcia, i u prawey ręki palec pierwszy po wielkim blisko pośredni staw ucięty: przy ucieczce miał na sobie koszulę płócienną grubą złą, spodnie iedne takież a drugie sukienne koloru młynarskiego, kaftan z sukna granatowego łatany z podszewką płócienną, guzikami szmuklerskimi, czapkę kapuzę, z siwym baranem, wierzchem sukienym zielonym wyblakłym, bóty ordynaryjne stare łatane, mówi po polsku i powiada że i po niemiecku rozumie.

2. Marcin Okroiewski ze Wsi Olszew Powiatu Czerskiego włościanin, rodem ze Wsi Gutowskiej Wolki Parafii Miasta Jedlińska lat około 30. mający, wzrostu średniego, twarzy okragłej, nosa miernego

oczku siwych, włosów błęd, i takóź zarastaący, plecysty, przy ucieczce miał na sobie koszulę grubą, spodnie takież płóciennie łatanę, sukmanę z sukna białego łataną, kapelusz okrągły ordynaryiny stary, bez obuwia, mówi tylko po polsku.

3) Salomea Okroiewska zwyż opisanego Marcina Okroiewskiego żona, wzrostu małego, twarzy okrągłej, cery śniadey, nosa miernego, ma brodawkę na prawey stronie twarzy, oczów burych, włosów czarniawych, przy ucieczce miała na sobie spodnicę tymową ordynaryiną białą w paski z falbaną płócienną, koczuch stary podarty, z białem włosem, fartuch ordynaryiny w paski szare i białe, trzewiki z skóry ordynaryiney na korkach. W dniu zaś 10. na 11. mca Września r. b. z pomienionego zwyż więzienia zbiegli o popełnienie gwałtowney kradzieży obwinieni.

a) Kacper Sobolewski stałego zamieszkania nie mający, rodem z Miasta Bolimowa Powiatu Sochaczewskiego, lat około 40 sobie liczący, religii Katolickiey, iest wzrostu średniego, plecysty, twarzy białey, okrągłej, nosa miernego, czoła wysokiego iednego oka burego zdrowego, a drugiego prawego niebieskiego, zepsutego powieką wypukłą zasłoniętego, na które powiada iż niewidzi, włosów i wąsów błęd, i takóź zarastaący, na wierzchu głowy łysy, mówi po polsku, przy ucieczce miał na sobie koszulę cienką niewieścią, żupan z sukna niebieskiego, kuczbaią białą podszyty, spodnie z sukna iasno-niebieskiego-sznurkiem czerwonym obwiedzione, drugie spodnie na spodzie płóciennie, Kapelusz ordynaryiny przechodzony z akksamitką, bez obuwia.

b) Franciszek Maiewski rodem z Miasta Przedboru Departamentu, Kaliskiego, stałego zamieszkania niemający, liczy sobie lat 30. iest wzrostu średniego, twarzy płaskiey chuderlawey ku brodzie szczupłej, włosów długich ciemnych gęstych, wąsów blond, i takóź zarastaący, nosa miernego, oczu burych, przy ucieczce miał na sobie koszulę płócienną grubą, spodnie dryliskowe w paski niebieskie i białe, żupan z sukna niebieskiego z podszewką płócienną szarą, na rękawach sukmem jasno-niebieskim połatany, kapelusz okrągły przechodzony, bez obuwia, ponieważ na schwytaniu pomienionych zbiegów wiele zależy, wzywa przeto wszelkie Władze Cywilne Policyine i Woyskowe, a w ogóle całą Publiczność, aby z tychże zbiegłych każdego gdzieby się znajdował lub widzieć dał, zatrzymać i do Sądu swego dostawić raczyła.

Dan w Górze dnia 14. Września 1812. roku.

Rylski Sędziego Pokoju Zastępca i Pisarz